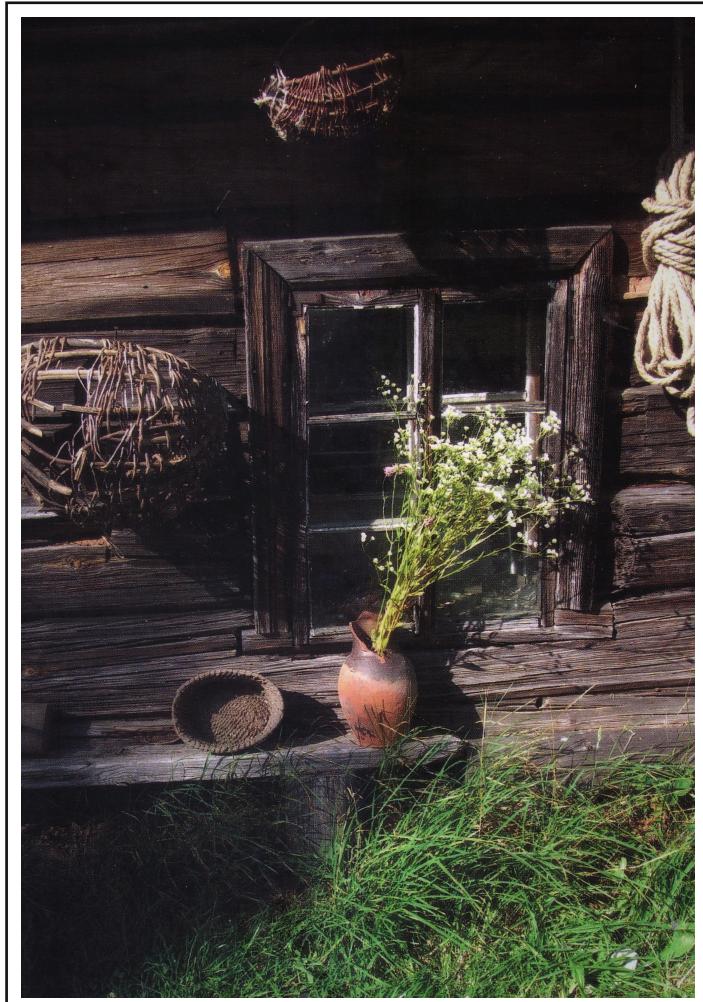

TAUTOS ATMINTIS

2020/6

Mano kaime!
Kaime gimtasis,
Neužmiršiu tavęs niekada!

Ten, kur augo
Broliai ir sesės,
Ten, kur auga
Duonelė šventa.

J. Aistis

TAUTOS ATMINTIS

’20/6

Numeryje:

Diena, nulėmusi ateitį.....	3
Labai norėjės gyventi.....	5
Ne visa tiesa apie Antaną Sniečkų.....	6
Atsiskaitymas su išdavikais.....	11
Atsitiktinumai, nulémę Vlado Kuročkos gyvenimą.....	12
„Spindintis virš mūsų“: kunigo Ričardo Mikutavičiaus poezija.....	14
Šiurpi klajonė: Červenės tragediją prisimenant.....	16
Išejimas į viešumą, arba baimės įveikimas.....	18
Sukilimo dalyvio Igno Burlingio pranešimas.....	24
Ne vien ginklu, bet ir spaustintu žodžiu kovojės už Tėvynės laisvę (II dalis).....	25
Trisdešimtasis rudo.....	36
Ramygalos kruvinoji drama.....	38
„Kronikos“ platinimo ir dauginimo aukos.....	44
Kompozitoriu Balui Dvarionui prisiminti.....	45

[· · ·]

Ramygalos kruvinoji drama

Iš kunigo Antano JUŠKOS dienoraščio

Ramygala – mažas Lietuvos miestelis prie kelio iš Panevėžio į Kėdainius. Pasibaigus Antrajam pasauliniui karui jame, gyveno apie 1600 gyventojų.

Ramygalos parapijos klebonas kunigas Antanas Juška, 1946 metais aprašydamas parapiją, savo rašinį baigė taip: „<...> 1940, 1941 metų žvykiai, Antrasis pasaulinis karas, okupacijos, Ramygalos išgriovimas, bažnyčios bokšto sudeginimas ir kiti žvykiai miestelyje, žmonių ašaros ir kančios – visa tai žykkę tik dabar. Tie dalykai tepalieka kitam rašytojui, kuris galės neverkdamas vedžioti plunksną“.

Tačiau taurusis kunigas su verkiančia iš skausmo širdimi, nors ne kiekvieną dieną, ir toliau vedžiojo plunksną, lyg metraštininkas, rašydamas „sausą“ dienoraštį, kuriame atsispindėjo du jų labiausiai jaudinę dalykai: jam pavestos parapijos bei bažnyčios gyvenimas ir kruvinieji tragiški žvykiai parapijoje.

Skaitant kraupias dienoraščio eilutes, nuolat lydi mintis: tokį miestelių bei bažnytkaimių, kuriuose anais metais vyko panašūs žvykiai, Lietuvoje buvo šimtai...

Vytautas Skuodis

1945 metai

Spalio 19 d.

Pareigūnai éjo raginti ūkininkų, kad vežtų prievoles. Ériškių apylinkéj „miškiniai“ nušové tokiam žygį Ramygalos kompartijos sekretorių partorgą Aidiulį ar Andziulį/Kisulį nuo Krekenavos ir iš Ramygalos „stribitelių“ tarpo Povilą Valonį, kilusį nuo Ériškių. Pirmasis laidojamas kitur, o Valonis – Ramygalos kapinėse.

Valonis buvo sužeistas, nugabentas į Panevėžį ligoninėn ir ten mirė. Šv. Sakramentais aprūpintas.

Vél dviejų vyrų lavonai atvežti ir numesti rinkelėje. Išguléjo kelias dienas.

Spalio 24 d.

Naktį iš 23 į 24 spalio Aukštadvaryje sudegė Ilėkio gyvenamas namas. Priežastis – susišaudymas tarp „miškiniai“ ir milicijos.

Spalio 28 d.

Iš Jotainių „miškiniai“ išvedé vieną moterį – Oną Venskavičienę, kuri dingo be žinios. Vladas Jaškūnas iš Jotainių taip pat vedamas pabégo.

Lapkričio 15 d.

Popiečiu atvežé smarkiai sužalotus dviejų vyrų la-

vonus ir numeté rinkelėje. Sako, nuo Truskavos. Lavonai išguléjo 4 paros, kol palaidojo prie Ramygalos kapinių. Ramygalos vargonininką R. Dovydėną, sako, iš daboklés perkélė į didijį kalėjimą. Vis mažiau vilčių, kad greit grįš. O bažnyčioj nėra kam groti.

Lapkričio 29 d.

Į Ramygalą vél atvežé ir numeté trijų vyrų lavonus. Tai iš Pašilių miško, kur vakar žyko smarkūsusišaudymai tarp kareivių ir „miškiniai“. Ramygalėje su didelém iškilmém, grojant orkestriu iš Panevėžio, prakalbas sakant, šautuvų šūviais saliutuojant, daržely, priešais bažnyčią, buvo palaidoti du rusų kareiviai, žuvę tame pačiame miške per susišaudymą.

Gruodžio 12 d.

Atvežtas miestelin ir numestas rinkelėje vyro lavonas. Pašilių-Gudelių pusėje buvo girdėti smarkūsusišaudymai. Atvežtasis lavonas beveik be rūbų. Jį palaidojo gruodžio 14 d.

Gruodžio 27 d.

Vél atvežtas ir rinkelėje numestas žuvusio „miškinio“ lavonas. Nuo Kuršių apylinkės. Ten vyko Kalėdų pirmos dienos vakare šaudymai. Sudegintas Varno gyvenamas namas. Keli žmonės areštuoti.

Pirmosios Kalėdų dienos vakare įgérė „stribitė-

liai“ susišaudė tarpusavy. Deveikis nušovė Macelį, jo brolienę Macelienę. Žuvusieji buvo kilę nuo Pagirių.

1946 metai

Vasario 3 d.

Vakare rinkelėje nubloškė dviejų vyrų lavonus. Tai žuvę „miškiniai“. Sako, kilę nuo Truskavos ar nuo Krekenavos. Juos palaidojo už Ramygalos kapių, vienoj duobėj, be grabų.

Vasario 18 d.

Praeitą vasarą į Rusiją ištrėmė iš Žudžių kaimo Žudžių šeimą. Atsitiktinai liko neištremtas vienas sūnus, Vladas, 17 metų, tuo metu jo nebuvo namuose. Po to jis visą laiką slapstėsi, o vakar buvo užkluptas ir bebégant nušautas. Atvežė miestelin ir rinkelėje numetė. Kaimynai praše miliciją leist laidot kapinėse, tačiau leidimo negavo. Pati milicija palaidojo vasario 19 d. Žmonės jo žuvimą labai apgailėstauja.

Vasario 23 d.

Vėl dviejų vyrų lavonai Ramygalos rinkelėje. Sako, atvežė nuo Vadoklių.

Kovo 10 d.

Praeitą naktį, apie 3 val., Sokelių k. Pečeliūno Juozo trobas apstojo ginkluoti vyrai, atvykę automašina. Išgrobė rūbus, audeklo rietimus, apavą, maistą ir kt. Pasitraukė įgrūmojė tylėt. Kas, iš kur – niekas netyrinėja. Visus baimė surakino.

Kovo 26 d.

Vėl plėšimai. Ginkluoti vyrai atvyksta autosunkvežimiui. Nežino – kas, né iš kur. Aiplėšė Naujasodės Barzdą, Jotainių Kriauciūną, Jotainelių Rankelę. Girdėti, kitose vietose pavogė arklius ar pakinktus.

Balandžio 4 d.

Vakare, apie 21 val., pas laisvo gyvenimo vaikų darželio virėjų lenkę, gyvenančią Ramygaloj priešais gimnaziją, atvyko rusas kareivis. Jis, sėdintį, pro langą vienu šūviu negyvai nušovė. Manome, tai jo draugų darbas, nors visa bėda verčiamā lietuviškiems nacionalistams – banditams. Palaidojo jį dar-

žely priešais bažnyčią. Pasakė 4 rusiškas prakalbas, iššovė tris salves, grojo iš Panevėžio atvežtas menkas 7 žmonių orkestras. Žmonių pasižiūrėt susirinko gana daug.

Balandžio 16 d.

Vakare iš Panevėžio atvyko rusų leitenantas. Su stojo pas partorgą Kriščiūną Dariaus-Girėno gatvėje. Apie 21 val. vienu šūviu jį kažkas nušovė. Laidojamas Panevėžy. Eilė suėmimų, tardymai. Kaltininkų nesurado.

Balandžio 17 d.

Praeitą naktį iš Ramygalos pieninės pavogta rašomoji mašinėlė, štampai ir kt. Kaltininkų nesurado.

Balandžio 27 d.

Gimnazijos VIII kl. mokinės buvo mokomos kulinarijos. Kursą išėjusios padarė pabaigtuvį pobūvį, kuriame dalyvavo visi VIII kl. mokiniai ir mokytojai. Apie 22 val. įsiveržė ginkluoti milicininkai, kareiviai. Visus areštavo, tardė. Kai kuriuos išlaikė iki kitos dienos vidurio. Net buvo įtarta gimnazistus spausdinant proklamacijas ir pan.

Balandžio 29 d.

Liaudies gynėjas Stasys Glinskas išėjo savo skly-

Kun. Antanas Juška, 1930 m.

po arti prie pat miestelio. Nežinomas asmuo vienu šūviu jį nušovė ir pabėgo. Glinskas palaidotas kapi-nėse su bažnytinėm iškilmėm. Prie kapo kalbas pasakė Ševeliovas, Dargužienė, garnizono viršininkas. Uždėtas vainikas su raudonu kaspiniu nuo vykdomojo komiteto ir kitas su baltu kaspiniu nuo Ramygalos komjaunimo.

Balandžio 30 d.

Naktį į gegužęs pirmąjį pasigirdo stiprūs kulkosvaidžių šaudymai. „Miškiniai“ užpuolė Masiokų km. Kušleiką. Įmetė gryčion granatą. Ši sprogo tik gryčiai degant. Kušleika, jo žmona ir du vaikai šaudant laimingai pabėgo. Gryčia sudegė.

Tą pačią naktį „miškiniai“ nušovė: Žudžių k. – Adomaitytę Marijoną, Jovaišių k. – Baltušką Stasi, Glebauskų k. – Jukštą Joną ir Gudelių k. – Čyplį.

Gegužės 19 d.

Sekmadienis. Pamaldų metu atvežė nuo Ėriškių keturių vyrų lavonus ir numetė rinkelėje. Vienas lavonas be galvos. Kelias dienas prabuvo rinkelėje ne-laidoti. Išputo ir pradėjo dvokti. Tai vadinamieji „miškiniai“.

Gegužės 24 d.

Nakties metu milicija, liaudies gynėjai ir kareivai išvyko „miškiniai“ medžioti. Miške už Girelės kaimo apsirirkę 17 kulkosvaidžio šūvių nušovė vieną liaudies gynėją – Joną Pribušauską, 40 metų. Jį gegužės 26 d. iškilmingai palaidojo Ramygalos kapinėse. Buvo šautuvų saliutas, prakalba. Velionis paliko žmoną ir du mažamečius vaikus.

Birželio 20 d.

Miestelio aikštėje, prieš pat bažnyčią, buvo palaidota daug rusų karininkų ir kareivių, ant jų kapų pa-statyti antkapiai su bokšteliais ir žvaigždėmis, rau-doni. Atėjo paliepimas iš čia visus iškasti ir palaidoti greta parapijos kapinių atitvertame daržely. I ten lai-doti veža ir iš kitų valsčiaus vietų, kur fronto metu žuvo ir buvo palaidoti kariai.

Praeitą vasarą Rusijon ištrėmė Ramygalos Vali-konio šeimą: vyrą, žmoną, keturis vaikus. Šiomis dienomis atgal grąžinti trys vyresnieji vaikai, o vie-nas vaikas ir tėvai Rusijoje mirė.

Birželio 24 d.

Rytą plente buvo girdėti šaudymas. Paaiškėjo. Aukštagvario Strikulis, slapstėsis miške, savo na-muose buvo netikėtai užkluptas, suimtas, atvežtas į daboklę ir iš čia bandė pabėgti. Bėgantį sužeidė ir vėl suėmė. Vėliau išvežė į Panevėžį.

Birželio 28 d.

Trys miestelio gyventojos – Marijona Morozaitė, Veronika Mieliauskaitė ir Antanina Dargužytė išėjo miškan uogauti žemuogių. Išėjo ir nebegrįžo. Ir nie-kas nežino, kur jos dinga. Manoma, gyvų nebéra.

Liepos 6 d.

Ramygalos vadinė valdžia, iš viso 18 žmonių, vyko iš „buožių“ žemių atimti. Jotainių-Vakagalių laukuose užtiko „miškinius“, betykančius krūmuose. Jie vietoj nušovė du milicininkus – Joną Valonį ir Vladą Slivką. Abu žuvusieji liepos 8 d. iškilmingai palaidoti Ramygalos kapinėse. Laidojant prakalbas sakė Dargužis ir vienas leitenantas. Šautuvais saliu-tavo tris salves.

Liepos 7 d.

Barklainiuose pas Keciorį vyrai gurkšnojo sama-goną. Kitoj vietoj jaunimas linksminosi. Įkaušė keli vyrai užpuolė Joskildų k. Praną Žostautą, kam šis liepė skirstytis, nes negražu esą tokiu laiku vakaruš-kaš kelti. Barklainių Mikėnas, Karvelių Masilūnas, Černiauskynės Vasiliauskas, Liubartų Mateika Petras išvijo Žostautą ant plento ir smarkiai sumušė. Su-muštasis namus dar pasiekė, bet po dienos mirė. O mirtis nuo jaunų 19-24 metų vyrų. Tie dabar labai gailisi, bijo. Motinas puldinėja, verkia.

Liepos 15 d.

Vakagalių k. Vazuonienė su dukterimi suimta ir išvežta tuojo po to, kai netoli jų ūkio „miškiniai“ liepos 6 d. nušovė du milicijos tarnautojus. Dabar paimta ir antroji duktė. Namai paliko visiškai tušti.

Liepos 21 d.

Nakties 2 val. pasigirdo šūviai, raketos skrodė

nakties tamsą. Tai Naujadvary pastebėti 4 „miškiniai“. Vienas jų nušautas ir numestas rinkelėje pralėjo ligi šios dienos Sumos.

Liepos 29 d.

Rimaisį lauke buvo nušauti du vyrai – „miškiniai“. Atvežė juos miestelin ir numetė. Tačiau ilgai nelaikė palaidojo žvyrduobėse.

Rugpjūčio 9 d.

Milicijos būstinėje nusišovė milicijos tarnautojas Aleksandras Lastauskas, kilęs nuo Anciškio. Paliko žmoną ir du mažamečius vaikus. Patys artimieji bebažnytinio patarnavimo palaidojo Ramygalos kapinėse rugpjūčio 10 d.

Rugpjūčio 12 d.

Žudžių kaime pas našlę Zalatorienę gyveno viena šeima, atvykusi iš Rusijos. Eidavo pas ūkininkus uždarbiauti. Rugpjūčio 10 d. dienos metu atėjo „miškiniai“ ir vieną rusą, dirbusį pas Žudžių Šegamogę,

Ramygalos parapijos klebonas kunigas Antanas Juška

išsivedė, antrą – iš Zalatorienės namų, pavedėję – nušovė. Išsigandę rusai iš to kaimo išsikėlė ir susikraustė Ramygalon. Dėl anų įvykių eina tardymas. Yra suimtų ūkininkų, pas kuriuos kada nors rusai buvo dirbę.

Rugpjūčio 21 d.

Naktį į rugpjūčio 15 d. Džiugailių kaime nežinoomi asmenys, manoma, „miškiniai“, nušovė Džiugailių dvaro skyrininką ir jo žmoną. Turto neėmė. Namie liko vienas 13 metų sūnus, kitas sūnus – kariuomenėj.

Ta pačią naktį Džiugailių vienkiemy nušovė ūkininkę našlę Antaniną Mikšionienę ir jos dukterį Alfoną, penktos klasės gimnazistę.

Rugpjūčio 30 d.

Miestely daug rusų kariuomenės. Tai gydytojai, miškų valytojai. Atvežė dviejų vyru lavonus. Tačiau atrodė, kad tai ne „miškiniai“. Neatpažinti, manoma, kad iš kur toliau.

Rugsėjo 4 d.

Prieš kelias savaites nežinomi ginkluoti žmonės nakties metu išsivedė Naujadvario Simašką Petrą, anksčiau besislapsčiusį, o vėliau užsiregistravusį, ir mokytoją (Ramygalos pradinės mokyklos) Kaupienę, kapitono Kaupo žmoną. Apie išvestinius daugiau žinių nėra. Spėlioja tik: gal kalėjime Panevėžy, o gal nužudyti. Kuršių Balio Žižiūno žmoną taip pat išsivedė. Ji laikoma žuvusia.

Rugsėjo 27 d.

Vakare, apie 22 val., Dariaus-Girėno gatvėje, Ramygaloje pas Budreiką susirinko apie 16 asmenų lyg vaišėms. Nežinia, kas pro langą iš lauko pusės paleido automato salvę. 25 šūvius. Negyvai vietoje nušovė vargonininko mokinį Marijoną Pranckūną, kilusį nuo Šilų, Marijoną Janionytę, kilusią nuo Truskavos, ir šeimininko dukterį Julę Budreikaitę, Ramygalos šeštos klasės mokinę. Sužeidė šeimininko sūnų.

Julę Budreikaitę iškilmingai palaidota Ramygalos kapinėse spalio 2 d. Dalyvavo visi gimnazijos mokytojai, mokiniai ir daug žmonių. Kapinėse kalbas sakė kun. S. Galvydis, direktorė, komisargas, Šiveliovės ir kiti.

Spalio 4 d.

Černiauskynės kaime rusų kareiviai pamatė du bėgančius vyrus. Ėmė vytis pėsti ir raiti. Nuvijo iki Juodos upės ir abu nušovė. Paskui atvežė į Ramygalą ir buvo sumetę prie milicijos būstinių, kiemely. Kitą dieną palaidojo žvyryne už kapinių. Tai „miškiniai“.

Spalio 17 d.

Ramygalos kapinėse laidojamas Antanas Kyras, ūkininkas, 60 metų, iš Naujasodėlės kaimo. Jis spalio 11 d. Panevėžio turguje išpardavė papjautos karvės mėsą ir važiavo namo. Prie Panevėžio Katedros kapinių ir jį, ir jo draugą nuo Uliūnų užpuolė bei abu nužudė. Rytą lavonus atrado kareiviai. Fotografavo, nuvežė ligoninės lavoninėn. Piktadariai nesurasti.

Lapkričio 11 d.

Gudelių kaimo gyventojai broliai Baltrūnai norėjo priduot valstybei prievolės grūdus. Panevėžio priėmimo punkte dalį grūdų priėmė, kitų ne, nes nebuvovo pakankamai sausi. Grįžtant plentu, priešais atvažiavo sunkvežimis, sustabdė. Iššoko ginkluoti kareiviai ir pareikalavo pinigų. Baltrūnai teturėjo po 15

Kun. Antanas Juška

rublių. Tieki gavo už parduotus prievolės grūdus. Kaireivai pinigų neėmė, bet pagrobė iš vežimų po 100 kg grūdų ir liepė greit važiuoti. Tie nieko nelaukdami spruko. Panašių atsitikimų, net didesnių ginkluotų kareivių plėšikavimų, pasitaiko dažnai, ypač ant plento.

Lapkričio 16 d.

Prieš tris savaites Jotainieliuose „miškiniai“ nušovė Tamokaitienę jos pačios namuose. Ji paliko sūnų ir dukterį. Palaidota Uliūnų kapinėse, nes nuo Uliūnų buvo kilusi.

Gruodžio 9 d.

Kunigiškių kaime iš nakties jų pačių namuose rasta nušauta Zavackienė ir jos duktė. Abi išvežtos laidoti į Panevėžį, nes ten jų giminės.

1947 metai***Sausio 10 d.***

Per dvi dienas daug kareivių valė miškus. Šiandien buvo atvežta aštuonių „miškinų“ lavonai ir numesti prie milicijos būstinių. Sako, jų vienas ramygalietus. Kitus kitą dieną išvežė į Vadoklius. Lavonai buvo visaip niekinami. Labiau nieks nesugebėtų.

Sausio 20 d.

Praeitą naktį Garuckų kaime „miškiniai“ nušovė Juozą Pukį, kilusį iš Velžio, nuo Panevėžio. Pukys buvo Ramygalos Žemės ūkio komisijos pirmininkas. Jis, jau girtas, naktį nuvyko į Garuckų kaimą pas Janonį, kur buvo krikštynos. Sausio 22 d. palaidotas Ramygalos kapinėse.

Sausio 22 d.

Ramygalą pasiekė žinia, kuri visus labai sujaudino, kad suimtas ir išvežtas Anciškio klebonas kun. Liudvikas Rekašius, senelis – 75 metų. Anciškis nuo Ramygalos už 8 km.

Vasario 20 d.

Jonas Marozas iš Ramygalos vienkiemio, vydas apie 30 metų, tariamai ne visai sveiko proto, atėjo pas kaimynystėje gyvenančią Garucką Baltrūnienę, našlę, ir tuo pat dienos metu, 14 val. atvažiavo du nežinomi vyrai ir Marozą gryčioje nušovė. Ryšium

su įvykiu, daug garuckiečių suimta ir tardomai.

Rugsėjo 17 d.

Kovo 22 d.

Mintaušy, prie vieškelio, rastas negyvas žmogus, atrodo, nušautas. Iš išvaizdos – apie 35 m. amžiaus, rusas, kaip dabar vadina, „amerikonas“. Taip vadina elgetaujančius rusus, kurių kasdien praeina virtinės – vyru, moterų ir vaikų.

Balandžio 14 d.

Girelės miške įvyko kareivių susišaudymas su partizanais – „miškiniais“, vienas „miškinis“ buvo nušautas. Atvežė į Ramygalą ir tris dienas išlaikė nepalaidotą.

Balandžio 26 d.

Žvalgaičių apylinkėje lankėsi pas ūkininkus du Ramygalos valsčiaus pareigūnai – valstybinio draudimo inspektorius ir zootechnikas Čeponis, tikrino prievolių atidavimą ir pasėlių plotus. Susitiko ginkluotą žmogų, kuris inspektorių nušovė, o bėgantį Čeponį peršovė. Ryšium su įvykiu daug apylinkės gyventojų suimta tardymui. Čeponis išvežtas ligoninėn.

Gegužės 9 d.

Atvežė ir prie milicijos numetė penkių vyru lavonus. Sako, jog „miškiniai“. Juos palaidojo gegužės 10 d. prie Ramygalos kapinių.

Gegužės 10 d.

Areštuoti du gimnazistai – VII kl. Juozas Pravilonis ir VI kl. Vladas Ilėkis.

Kunigas Juška buvo iškviestas į valsčių ir ten iš Panevėžio atvykės pareigūnas Pečiūkas iš apskrities vykdomojo komiteto uždraudė mokiniams aiškinti tatybą bažnyčioje.

Pastaba. Stinga 2-jų lapų, keturių puslapių. Apie gegužės mėnesio antrają pusę, birželį, liepą ir rugpjūčio pirmają pusę žinių nėra.

Rugpjūčio 30 d.

Į Ramygalą atvežė dviejų vyru lavonus ir patalpino prie milicijos. Sako, kad tai „miškiniai“. Atvežė kažkur nuo Ėriškių. Buvęs susišaudymas.

Naktį iš 16 į 17 d. rugsėjo Praperšos kaime nušautas Petras Barauskas ir peršauta jo žmona. Paskui ir ji Panevėžio ligoninėje mirė. Tą pačią naktį Žuđių kaime nušauti keturi žmonės: Kostas Stankevičius, jo sūnus Jonas ir duktė Antanina. Taip pat jų namuose gyvenęs Stasys Krištapaitys. Sako, jog tai – „miškiniai“ darbas.

Šiandien kun. Steponas Galvydis Ramygalos NKGB buvo tardomas nuo 12 iki 17 val.

Spalio 10 d.

Atvežė į Ramygalą vyro lavoną. Sako, jog tai „miškinis“, nukautas praeitą naktį kely į Krekenavą, ties Juodikonių kaimu.

Spalio 30 d.

Trijų vyru, vadinamų „miškiniai“, lavonus atvežė į Ramygalą. Jie nukauti Truskavos apylinkėje.

Lapkričio 13 d.

Jonapoly pas Juozapaitį įvyko susišaudymas „miškiniai“ su milicija. Vienas milicininkas – Antanas Glinskis iš Ramygalos – sužeistas, vienas „miškinis“ nušautas. Pripuolamai nušautas vienas rusas, gyvenęs Jotainių dvare, civilis gyventojas. Jis tuo metu éjo keliu.

Gruodžio 26 d.

Trijų vyru, „miškiniai“, lavonus atvežė iš Truskavos apylinkės.

Gruodžio 28 d.

Išvežimas – trémimas šeimų. Iš Ramygalos miestelio – dvi šeimos: Baltrūno Rapolė – Liūno g. ir Masio – Vadoklių g. ir iš kaimų. Šeimas išveža, o turta konfiskuoja. Išvežtųjų skaičius tiksliai dar nežinomas.

Juodikonyse nušovė, sako, milicijos pareigūnai Apoloniją Želnytę.

Vieno „miškinio“ lavonas vežtas į miestelį.

Gruodžio 29 d.

Ištremtieji į Rusiją Ramygalos parapijiečiai: Ka-

zimieras Drąsutis iš Juodikonių, jo žmona ir duktė; Užkuraičienė iš Aukštadvario su mažamečiais dukrele ir sūneliu; Strikulienė iš Aukštadvario su sūnumi ir anūke; Vaitelis Rapolas iš Naujadvario, jo žmona, sūnus ir 3 dukterys; Baltrūnienė iš Ramygalos, jos sūnus ir duktė; Masys iš Ramygalos, jo žmona ir duktė; Juospaitis Motiejus iš Rimaisų, jo žmo-

na, sūnus Petras ir duktė Marcelė. 25 asmenys.

Iš viso Ramygalos valsčiaus išvežta apie 15 šeimų. Vežamiems liepta pasiimti maisto dviem mėnesiams. Pareikšta esą ištremiami 5 metams. Visas likęs turtas konfiskuojamas.

Vėliau sužinota, kad visi išvežtieji pasiekė tolimą Tomsko sritį.

„Kronikos“ platinimo ir dauginimo aukos

„Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika“, 7 tomas

Kai tik „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika“ pradėjo plisti po Lietuvą, ji pateko į KGB rankas. 1972 m. liepos 5 d. jai buvo užvesta byla Nr. 345. Nuo šios bylos buvo atskirta daug kitų bylų, kurios lietė „Kronikos“ dauginimą bei platinimą.

Siekdama likviduoti „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką“, KGB įvykdė daugybę kratų. Per 10 metų už „Kronikos“ dauginimą ir platinimą buvo nubausti šie asmenys:

Petras Plumpa – suimtas 1973 m. ir nuteistas 8 metams laisvės atėmimo griežto režimo;

Genė Navickaitė – suimta 1980 m. ir nuteista 2 m. bendro režimo;

Jonas Matulionis – suimtas 1976 m., išbuvęs KGB izoliatoriuje 9 mėn. ir nuteistas 2 m. lygtinai;

Povilas Petronis – suimtas 1973 m. ir nuteistas 4 m. griežto režimo;

Juozas Gražys – suimtas 1974 m. ir nuteistas 3 m. bendro režimo;

Virgilijus Jaugelis – suimtas 1974 m. ir nuteistas 2 m. bendro režimo;

Povilas Buzas – suimtas 1980 m. ir nuteistas 1,5 m. bendro režimo;

Sergejus Kovaliovas – suimtas 1974 m. ir nuteistas 10 m. (7 m. griežto režimo ir 3 m. tremties);

Ona Vitkauskaitė – suimta 1980 m. ir nuteista 1,5 m. bendro režimo;

Vladas Lapienis – suimtas 1976 m. ir nuteistas 5 m. (3 m. griežto režimo ir 2 m. tremties);

Ona Pranskūnaitė – suimta 1977 m. ir nuteista 2 m. bendro režimo;

Jonas Stašaitis – suimtas 1973 m. ir nuteistas 1 m. bendro režimo;

Nijolė Sadūnaitė – suimta 1974 m. ir nuteista 6 m. (3 m. griežto režimo ir 3 m. tremties);

Anastazas Janulis – suimtas 1980 m. ir nuteistas 3 m. griežto režimo.

[· · ·]

TAUTOS ATMINTIS

’20/6

Žurnalą parengė:
VšĮ „Tautos atmintis“

Redaktorius:
Stasys STUNGURYS

Straipsnių autoriai:

Elena GARNEVIČIENĖ-KOCHANSKAITĖ
Bronislovas GENZELIS
Gintautas IEŠMANTAS
Viktė JACYTĖ
Algimantas KASPERAVIČIUS
Vilmantas KRIKŠTAPONIS
Zigmas MALIUKЕVIČIUS
Stasys STUNGURYS
Antanas TERLECKAS

Viršelyje – Alaušo ežero prieglobsty, Svedasų parapijoje, dar rymo šimtametė senolių gryčiutė. Nuotrauka iš fotomenininko Vytauto Ylevičiaus albumo „Dainų ir artojų tėvynė“.

* VšĮ „Tautos atmintis“ už žurnale spausdinamų straipsnių turinį neatsako. Autorių tekstuose pateikta nuomonė nebūtinai sutampa su VšĮ „Tautos atmintis“ pozicija.

VšĮ „Tautos atmintis“
Imonės kodas: 303198273
Atskaitomoji sąskaita: LT677044060007934268
AB SEB bankas
Adresas korespondencijai: Šiaurės Sodų 6-oji g. 40, LT-11123 Vilnius, Lietuva
Buveinės adresas: Lvovo g. 38A, LT-09307 Vilnius, Lietuva
Tel. nr.: 869981410
El. paštas: tautosatmintis@gmail.com
www.tautosatmintis.lt